1843.

No.

ARNHEMSCHE COURANT.

WOENSDAG 15 FEBRUARI.

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal 's weeks* wordt uitgegeven, te weten op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is f 5 in de drie maanden.)

(De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels f 1,00, en voor elken regel daarboven centen; behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.)

Buitenlandsche berigten.

GRIEKENLAND.

Athene, 19 *jan.* Toen het tegenwoordige ministerie, in het begin van het vorige jaar, aan het bestuur kwam, vond het overal desorganisatie. Het bestuur was sedert verscheidene jaren slechts eene schaduw van gezag geweest, onbekwaam om den bloei van het land te bevorderen. In strijd met de grondwet des rijks, waren sedert verscheidene jaren de provincie-raden niet bijeengeroepen, geen budget aan den staatsraad voorgelegd, en alles aan de luim der gouverneurs overgelaten. Het bestuur der financiën had den staat meer en meer in den afgrond der tekorten gebragt. Het was voornamelijk de taak der ministers van financiën en van binnenlandsche zaken om het bestuur te reorganiseren. Daar echter niemand tot minister van financiën benoemd werd, zoo bleven hierin de zaken hunnen ouden gang gaan. In het ministerie van binnenlandsche zaken ging daarentegen de heer *Christides* met moed en ijver aan het werk, vertrouwende op de ondersteuning van zijnen souverein. Spoedig daarop — reeds in de eerste maanden van het jaar 1842 — had Griekenland een ander aanzien bekomen. De wetten kregen weder kracht; de gemeenten en provincie-raden, door vrije verkiezing zamengesteld, vergaderden weder; het budget, voor den tijd van 2 jaren, werd door den minister aan den staatsraad voorgelegd. In den zelfden tijd schonk eene met Griekenland bevriende mogendheid een millioen ter ondersteuning der nationale bank, wier weldadige invloed sedert de nieuwe statuten zich nog meer in dat land doet gevoelen. De minister van binnenlandsche zaken bereidde eene wet op de nationale garde voor, eene andere op de bergwerken en omtrent de gemeentelijke budgetten. Hij ontwierp eene nieuwe organisatie van het postwezen; hij liet nieuwe wegen aanleggen, andere verbeteren, en minerale baden in Hypate en Lazaretho daarstellen. Meer nog dan dit alles verdient de terugkeer tot gezonde beginselen van bestuur vermeld te worden, terwijl de regering alle bijzondere bekwaamheden opspoort, om zich omtrent de groote staatsbelangen te doen voorlichten. Een tot dus ver onbekend vertrouwen vestigde zich in de gemoederen, toen, twee maanden later, het ministerie van binnenlandsche zaken het gevoelen van alle kamers van koophandel inriep, omtrent het plan eener vrijhaven. Men moet Griekenland kennen, om de waarde van zulke maatregelen voor de nationale bedrijvigheid te waarderen. Wel is waar voldoen deze hervormingen nog geenszins aan alle verwachtingen, en in eenige takken van bestuur duurt die traagheid nog, tot groot nadeel voort, — maar wij zijn steeds veel gevorderd, en als wij terugzien op de treurige tijden, die wij voorbij zijn, dan kan het niet verwonderen, dat er in den tegenwoordigen nog veel gebrekkigs heerscht. Wanneer men thans, nu men eenen gunstigen weg heeft ingeslagen, dezen, zonder af te wijken, vervolgt, dan kan zeer spoedig de grond gelegd worden tot de welvaart des lands. De begrootingen voor het jaar 1843 zijn gereed, en toonen eene bezuiniging van 500,000 drachmen aan. Dit is een gunstig teeken; maar de schatkist kan slechts dan in eenen gunstigen staat geraken, wanneer de productie en de waarde der eigendommen stijgen; en hierop moeten alle maatregelen vooral doelen.

OOSTENRIJK.

Weenen, 4 *febr.* In de Turksche geschiedenis van *Hammer* wordt melding gemaakt van den tusschen de Porte en Perzië in 1639 gesloten vrede, en in eene noot wordt daarbij opgegeven waar zich het thans door de Porte en Perzië als verloren geachte tractaat bevindt — namelijk onder eene verzameling Perzische staatsschriften in onze hof-bibliotheek. Naar men verneemt, is dit afschrift nu onlangs naar Konstantinopel ontboden, en ook door de keizerlijke bibliotheek derwaarts gezonden.

ENGELAND.

Londen, 11 *febr.* De derde verjaardag van het huwelijk der koningin is gisteren op het kasteel van Windsor met eenen maaltijd en groot concert gevierd geworden.

— Sedert geruimen tijd had men van geene pogingen der ontevreden partij in Ierland, tot herroeping der unie, hooren gewagen; maar thans is de heer *D. O'Connell* daarmede op nieuw ter bane gekomen, en heeft in den gemeenteraad van Dublin aangekondigd, dat hij veertien dagen later het voorstel doen zal, om, namens dien raad, bij het parlement op de genoemde herroeping aan te dringen.

— Uit de Vereenigde Staten is geen nieuws van belang, dan dat, blijkens het rapport van den secretaris der thesaurie, de geldmiddelen voldoende zullen zijn om de uitgaven voor het loopend jaar te dekken, onder anderen door de uitgifte van schatkistbiljetten en van obligatiën voor het overige der reeds vroeger bekrachtigde leening.

FRANKRIJK.

Parijs, 12 *febr.* De oppositie doet in hare dagbladen aankondigen, dat zij den heer *Guizot* geen rust zal laten, en dat aan hem en zijne ambtgenooten, niet alleen in de Kamer der gedeputeerden, maar ook in die der pairs eerlang zal worden afgevraagd of zij inderdaad, gelijk sommige Engelsche bladen verzekeren, geen plan hebben eenig gevolg aan den uitgedrukten wensch van eerstgenoemde Kamer, ten opzigte der aanknooping van onderhandelingen, wegens de bewuste tractaten van 1831 en 1833, te geven. De benoeming van den admiraal *Roussin* tot minister van marine zal insgelijks, als men de oppositie gelooven mag, het hare toebrengen om het ministerie des te spoediger te doen vallen.

Gelijk men weet wordt de uitslag der stemming over de geheime fondsen doorgaans als eene zoogenaamde kabinets-kwestie aangemerkt. Vrij algemeen gelooft men echter, dat de ministers daaromtrent weder eene genoegzame meerderheid hebben zullen, om zich in het bewind staande te kunnen houden.

— Het gerucht, dat onze regering tot de bemiddeling van Engeland hare toevlugt zou hebben genomen, was niet van grond ontbloot. De ministeriële Engelsche dagbladen bevestigen deze tijdingen, welke wij aanvankelijk niet wilden gelooven. Zij melden, dat de heer *Glucksberg* bevel heeft ontvangen Madrid te verlaten, ten ware het antwoord der Spaansche regering niet stellig beleedigend mogt wezen; dat overigens de Fransche zaakgelastigde instructiën had, welke hem magtigen om met den Engelschen gezant te Madrid te raadplegen nopens het gedrag, hetwelk hij in deze omstandigheid te houden heeft; dat alzoo naar allen schijn de bestaande geschillen in der minne zullen worden bijgelegd.

— Men had een oogenblik lang gedacht, dat de kapitein-generaal van Katalonië, generaal *Seoane*, ten gevolge van den toestand der stad Barcelona, zijn ontslag uit dien post zou vragen; het schijnt echter, dat de zaak eenen geheel anderen keer neemt, en dat de regering het stelsel eener krachtdadige doorzetting van haren wil, ondanks alle moeijelijkheden en wederstand, wil volhouden. Men had te Madrid depêches uit Barcelona van den 30sten ontvangen, welke verscheiden zamenkomsten van den kabinetsraad te weeg gebragt en het nemen van het bedoelde besluit ten gevolge schijnen gehad te hebben. Als eene soort van verdediging van hetzelve tegenover het publiek, — althans zoo moet men denken, — heeft de officiële *Gaceta* de jongste depêche van den generaal *Seoane* aan den minister van oorlog medegedeeld; zij luidt aldus:

» In eene depêche van den 18den heb ik Uwe Exc. een flaauw denkbeeld gegeven van den staat van opgewondenheid en losbandigheid, waarin een groot gedeelte van de inwoners dezer stad gedompeld was, gelijkelijk aangevuurd door de woelingen en het gepreek der drukpers (welke sedert eenige dagen twee nieuwe tolken telt, die met elkander in stoutheid wedijveren) en door zekere personen, die uit hunnen aard, of volgens hun beroep, den post op zich genomen hebben, om de bevolking in eenen staat van gedurige oproerigheid te onderhouden. Mijn besluit van den 25sten augustus gaf Uwe Exc. een waar denkbeeld van den toestand dezer staat, in welke men de soldaten van het garnizoen, welker omzigtigheid en krijgstucht tot nog toe die gevechten, waarnaar de revolutionairen zoo zeer verlangen, had weten te voorkomen, bij voortduring blijft beleedigen en beschimpen. In den nacht van gisteren hebben die beleedigingen een ernstiger, een ontrustender voorkomen aangenomen. Onderscheiden troepen volks, op verschillende punten der stad verspreid, maar voornamelijk in de straat San Fernando bijeengeschoold, hebben ettelijke officieren, die voorbij gingen, beschimpt en vervolgd, hen eerst in de noodzakelijkheid gebragt, zich van hunne wapenen te bedienen, en vervolgens om in de eerste huizen, welke zij open vonden, eene wijkplaats tegen de woede der aanvallers te zoeken. Eene op de plaats toegesnelde patroelje is almede gehoond en onder het geschreeuw van [illegible] vervolgd geworden. Ook zij heeft de wijk genomen, ten gevolge eener verkeerde uitlegging van het door mij aanbevolene, om alle botsing tusschen de troepen en het volk te vermijden; eene botsing, welk voor de stad de verschrikkelijkste gevolgen zou hebben, aangezien den staat van verbittering, waarin de troepen zich, ten gevolge der jongste gebeurtenissen, bevinden. Op het oogenblik, dat dit tooneel plaats had, werd eene andere escouade op een ander punt aangevallen met steenen, die van de balcons naar haar geworpen werden. De bijeenscholingen werden gedurig talrijker, derzelver houding vijandiger en dreigender. De aankomst van den generaal-gouverneur, aan het hoofd van een bataljon, heeft het gevolg gehad, dat zij zich in onderscheidene rigtingen verstrooid hebben. Patroeljes, in alle rigtingen uitgezonden, hebben voorts de orde geheel hersteld. Uit deze daadzaken en andere, welke ik verzwijg, kan Uwe Exc. over den vulcanischen toestand oordeelen, waarin deze stad zich bevindt, en over de ontoereikendheid der maatregelen, welke ik tot heden toe te werk gesteld heb, om de gemoederen neder te zetten en de toomelooze hartstogten, die het meerendeel der inwoners bewegen, te doen bekoelen. Bij de talrijke giststoffen van wanorde, welke de bevolking dezer stad bevat, moet men nog de talrijker kuiperijen voegen van lieden, die met dezen toestand der gemoederen hun voordeel pogen te doen. Men zou, zonder dat, bezwaarlijk kunnen begrijpen hoe eene stad, ontwapend en op militaire wijs door 15

batalions bezet, die in staat zijn om haar in weinige [illegible] tot stilte te dwingen, zich aan zulke daden overgeeft, zonder eenig middel om de overhand te behouden en met de gewisse kans van er voorbeeldig voor gestraft te worden. — Ik zie mij dus gedwongen krachtdadige maatregelen te nemen tegen hen, die, in de clubs en door oproerige mondelinge en schriftelijke aansporingen, de taak op zich genomen hebben om den ondergang dezer stad te voltooijen. — Ik kan Uwe Exc. verzekeren, dat ik er mij van zal weten te ontslaan, door gebruik te maken van de buitengewone magt, welke de staat van beleg aan mij opdraagt. — Ik hoop dat Uwe Exc. van deze mijne depêche wel verslag aan den regent zal gelieven te doen." — Deze depêche is den 30sten januari uit Barcelona gedagteekend.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 10 febr. Omtrent de zaak van *van Stenis* is dit bekend, dat de instructie voor 3 of 4 weken gesloten is, en de stukken aan den procureur-generaal zijn verzonden. Deze heeft dezelve echter eenige dagen geleden weder teruggezonden, ten einde een enkel [illegible] nader door den regter-commissaris te doen onderzoeken. Binnen weinige weken wordt echter de verwijzing naar de openbare teregtzitting verwacht.

— Een jaar geleden, werd de uitgave aangekondigd van eene vertaling in het Fransch van het werk van den heer *A. de Vries*, lid der tweede klasse van het koninklijk Nederlandsch instituut: *Brief over Guichard's Notice sur le speculum humanae salvationis*, enz.; welke gansch niet gemakkelijke taak de heer *J. J. F. Noordziek*, onder-bibliothecaris bij de koninklijke bibliotheek alhier, op zich genomen had. Dit [illegible] thans uitgekomen bij onzen stadgenoot, den heer *A. D. Schinkel*. De titel daarvan is de volgende: *Eclaircissemens sur l'histoire de l'invention de l'imprimerie, contenant: Lettre à M.* A. D. Schinkel, *ou réponse à la notice de M.* Guichard *sur le speculum humanae salvationis; — Dissertation sur le nom de* Coster *et sur sa prétendue charge de Sacristain; — Recherches faites à l'occasion de la quatrième fête séculaire à Harlem en 1823, par* A. de Vries, *Docteur en Lettres, Membre de l'Institut Royal des Pays-Bas, traduit par* J. J. F. Noordziek, *Sous-Bibliothécaire de la Bibliothèque Royale à la Haye. La Haye: Imprimerie de* A. D. Schinkel, *Imprimeur-éditeur* 1843. XLII. 276. pp.

Het eerste gedeelte bevat een antwoord aan den heer *Guichard*, die de geloofwaardigheid van *Junius* heeft willen te kort doen, en waarin de eer van dien historieschrijver, door de staten van Holland als zoodanig aangesteld, gehandhaafd en met de scherpzinnigste critiek verdedigd wordt.

In het tweede wordt eene dwaling omtrent het vermeende kosterambt van COSTER bestreden, aan welke meening men tot nu toe blind was blijven vasthouden, die aan den vreemdeling dikwerf aanleiding tot beschimpingen en spot had gegeven.

Het laatste stuk houdt de laatste nasporingen en ontdekkingen in, die een helder licht verspreiden over het gansche geschil, waarbij deszelfs tegenwoordige toestand behandeld en de geschiedkundige waarheid van de ontdekking der boekdrukkunst tot in de kleinste bijzonderheden getoetst en onderzocht wordt.

[illegible] is dus het beginsel van dit werk. In de voorrede tracht de heer *Noordziek* te ontwikkelen, hoe de zaak van COSTER immer zegevierend is verdedigd, zoo lang men haar alleen door de geschiedenis heeft verklaard, en in hoe vele dwalingen men van beide zijden is vervallen, zoodra men zich op het veld der gissingen, der waarschijnlijkheden en der mogelijkheden heeft begeven, hetgeen hij door eenige voorbeelden gezocht heeft op te helderen.

Reeds uit deze opgave is het voor een ieder, die met het oorspronkelijke Nederduitsche werk bekend is, duidelijk, dat deze uitgave niet alleen van het origineel verschilt, maar dat zij als eene geheel nieuwe bearbeiding is te beschouwen; want behalve onderscheidene stukken, die in het Fransche werk zijn opgenomen en niet in het Nederduitsche gevonden worden, zijn er bovendien eene menigte nieuwe nasporingen en ontdekkingen tusschen ingevoegd, waardoor een meer volledig geheel is opgeleverd.

De kundige onder-bibliothecaris *Noordziek* heeft dus, welwillend daarin voorgelicht en ondersteund door den waardigen, oorspronkelijken schrijver, *A. de Vries*, een nuttig en gewigtig werk volbragt, waarvoor hij den opregten dank verdient van allen, die belang stellen in de eer en den letterkundigen roem des vaderlands.

De druk en de uiterlijke vorm zijn allezins aanbevelenswaardig. Dit boek doet de persen van onzen ijverigen en belangloozen stadgenoot, den heer *Schinkel*, eer aan. Hij heeft de gansche onderneming aangemoedigd, en daarbij de eer van het vaderland der boekdrukkunst opgehouden.

Ten slotte mogen wij niet onvermeld laten, dat H. K. H. mevrouw de prinses *van Oranje* de opdragt van dit werk welwillend heeft gelieven aan te nemen en dat verscheidene leden van het koninklijk huis, een aantal onzer aanzienlijkste stadgenooten en vele vreemdelingen hebben bijgedragen tot het in stand brengen van dit werk, zoo als blijkt uit de achter hetzelve geplaatste naamlijst der inteekenaren. Dat getal zal echter bezwaarlijk de kosten der uitgave kunnen dekken, waarom wij hartelijk wenschen, dat nog vele anderen onzer landgenooten zich dit boek zullen aanschaffen, opdat de heer *Schinkel*, die reeds meermalen belangrijke, doch weinig voordeel belovende werken uitgaf, aangemoedigd worde, op deze wijs voort te gaan. (*Dagb. v. 's Gravenhage.*)

— De dagbladen van Canton verhalen, dat een Arabisch koopman, komende van de oostelijke kusten van Borneo, te Batavia de tijding heeft aangebragt, dat het Hollandsche vaartuig *de Elisabeth*, hetwelk in 1840 Singapore verlaten had en sedert dien tijd vermist was, thans op die kusten ontdekt is geworden. De Arabier zou aldaar den kapitein *Linsted* gesproken en van dezen vernomen hebben, dat hij, benevens al de manschappen van zijn schip, door de inboorlingen tot slaven gemaakt waren. Men meende, dat het Nederlandsche bestuur op Batavia eene expeditie uitrustte, ten einde de ekwipaadje van *de Elisabeth* te doen in vrijheid stellen.

's Gravenhage, 11 febr. Naar men verneemt, zoude het in de provincie Limburg in bezetting liggende 2de regement lanciers, gekommandeerd door den kolonel *de Bellefroid*, eerlang geheel de dienst van marechaussées verrigten en alzoo van het departement van oorlog onder dat van justitie overgaan, zoodat er alsdan vooraf nog eene organisatie van genoemd regiment zal noodig zijn, terwijl verder eenige algemeene garnizoensverwisselingen ook bij de ligte kavallerie des legers zullen plaats vinden. Tevens zoude bepaald zijn, dat het in deze residentie, onder kommando van den majoor *Woreman*, in bezetting liggende 2de bataljon jagers, dat, zoo als gewoonlijk, met november aanstaande het te Breda in garnizoen liggende 1ste bataljon van genoemd regiment, onder bevel van den luitenant-kolonel *Büchner* zoude moeten vervangen, alhier tot mei 1844 in garnizoen zal blijven, als wanneer eerst die garnizoens-verwisseling zal plaats grijpen.

Arnhem, 14 febr. Uit het *Journal du Limbourg* nemen wij het volgende over:

»Wanneer de financiën van een land zich in eenen ongunstigen toestand bevinden; wanneer de begrooting een te-kort vertoont, — dan geeft zich terstond iedereen moeite, om een middel te ontdekken, ten einde dien ongunstigen toestand te doen ophouden. In zulke omstandigheden verdeelen zich de gevoelens in twee lijnregt tegenover elkander overstaande rigtingen: de eene wordt gevolgd door hen die afhankelijk zijn van de regering, de ambtenaren en bezoldigden voor alle rangen; de andere door de massa der natie. De eersten zien slechts een hulpmiddel in het verhoogen der belastingen, de anderen willen dat zoeken in eene vermindering der uitgaven.

»Een minister helt natuurlijk over tot het gevoelen van hen, die eene vermindering der belastingen willen, en de reden er van springt in het oog. Bezuinigen, dat is de bezoldigingen der ambtenaren en hun aantal verminderen. In de eerste plaats nu is een minister een door den staat bezoldigd ambtenaar; zoo hij die bezoldigingen in het algemeen besnoeit, hoe zou hij dan de zijne ongemoeid kunnen laten?

»Vervolgens, hoe meer bezoldigde agenten een ministerie heeft, hoe sterker het zich waant; want het verbeeldt zich, dat ieder ambtenaar eene gehechtheid, evenredig aan de grootte van zijn traktement, voor hem zal hebben. Het zou dus meenen het getal zijner aanhangers te verminderen, en de gehechtheid der overige te verkoelen, wanneer het getal ambtenaren verminderd of de bezoldigingen besnoeid werden.

»Kan de kracht van een bestuur werkelijk afhangen van het getal ambtenaren en de grootte der jaarwedden, welke zij ontvangen? Is een staat goed beschermd, wanneer hij moet steunen op hen, wier diensten hij betaalt? Is eene regering krachtig, wanneer de steun, waarop zij het meest rekent, haar eensklaps ontvallen kan door eenen maatregel van bezuiniging?

»Ongelukkig de regering, wier kracht alleenlijk materiëel is, en die steunt op het aantal ambtenaren, dat zij in hare dienst heeft, of op het leger dat zij in het veld kan brengen. Wanneer zij de sympathiën der natie niet voor zich heeft, maar die integendeel door overbelasting verbeurd heeft, — dan moge zij een gewapend leger van vijftigduizend man in dienst hebben; dan moge zij eenen zwerm van dertig duizend ambtenaren bezoldigen, — zij gaat niettemin haren ondergang te gemoet, en den afgrond, die zich voor hare voeten opent, zal zij niet ontkomen.

»Wanneer de natie misnoegd is; wanneer het volk door overbelasting gedrukt wordt, en de belastingen nog verhoogd worden om te voorzien in de betaling van hen, waarin de regering hare kracht waant te bestaan, — dan zal het misnoegen des volks zich aan de ambtenaren en aan het leger zelfs mededeelen; want zijn het leger en de ambtenaren niet evenzeer kinderen van datzelfde bedrukte vaderland? Zullen zij met onverschilligheid zelfs den laatsten droppel bloeds harer moeder zien vergieten? Zullen zij zich harer niet aantrekken? En zou dat gevoel van medelijden niet tot afkeer en verontwaardiging kunnen overgaan? — Dan zal het berouw van niet tijdig doelmatige maatregelen genomen te hebben, te laat komen. Maar dan zal het kwaad geschied zijn, en men zal den dag verwenschen, waarop men gerekend heeft op eenen steun, die ontvalt, wanneer men dien het meest behoeft.

»De hemel geve, dat wij ons in onze voorspellingen vergissen! De hemel geve, dat de ellende van het land nooit zoo ver kome, en dat het ministerie terugkeere van den weg, waarop het volk reeds veel te lang wordt voortgesleurd. Dat men terugkome van die te groote mildheid ten koste des volks; dat men [illegible] alles afschaffe wat er te veel is bij de administratie, — dat is eene heilige pligt, want de natie lijdt.

»Welke schatten de regering verspille aan hen, die zij hare vrienden waant, met welke eer zij hen overhoope, — zij zal er geen zekerder steun van maken. Eindelijk zullen zij gelooven, dat alles wat men voor hen gedaan heeft, hun verschuldigd was; eindelijk zullen zij ook morren, omdat zij hen hooren morren, die hen omringen; zij zullen de regering verwijten van de natie te gronde geregt te hebben, hoewel die ondergang gediend heeft [illegible]

»Zal dan de geschiedenis van het verledene steeds eene onnutte les voor de regeringen blijven? Wie waren, tijdens den val van het Fransche keizerrijk, de eersten om hunnen meester te verlaten? Waren het niet juist zij, die de [illegible] genoten hadden? zij die met schatten [illegible]?

»Zoo men, — in plaats van het volk [illegible] den, door aan hetzelve de vrijheden te weigeren, waarop ieder burger regt heeft, of [illegible] te verwaarloozen, zonder [illegible] kan, [illegible] op eene verstandige wijze [illegible] door alle middelen de lasten verminderde, en men [illegible] alle vrijheid en alle magt [illegible] als de leden eener zelfde maatschappij regt hebben, dan zouden zij, die de regering wilden omverstooten, dit niet kunnen, want zij zouden [illegible] den natie op den hals halen, die aan de regering geheel gehecht was.

»Men moet echter niet altijd tot belastingen en leeningen zijne toevlugt nemen, wanneer buitengewone omstandigheden eenen staat tot uitgaven genoodzaakt hebben, welke door de gewone middelen niet te bestrijden zijn. Dan behoort men allereerst te overwegen of men, tot tijden van dwaling, niet verspillend met ambten en bezoldigingen is te werk gegaan, en onnutte uitgaven heeft veroorzaakt. Wanneer men [illegible] [illegible] plaats [illegible] is [illegible] de grootste zuinigheid [illegible] moet men daar de hand aan het werk slaan. Want het is eene [illegible] te willen, dat negentien [illegible] der natie zich ten voordeele van het overige twintigste gedeelte uitkleeden. [illegible]

»Welnu, in dezen treurigen toestand bevindt zich ons land. Het getal der ambten en pensioenen, de hoogte der bezoldigingen zijn boven de krachten van den staat, en de natie zal onvermijdelijk te gronde gaan, zoo men niet onverwijld hulpmiddelen aanwendt.

»Zal men alweder nieuwe offers vorderen van het volk, dat reeds onder de lasten bezwijkt, terwijl de regtvaardigheid eischt, dat men hen treffe, die hebben

bijgedragen om den afgrond te graven, waarin onze financiën bedelven liggen?

»Wij vreezen, dat onze woorden niet zullen bijdragen om den gang van het ministerie te veranderen. Men zal voortgaan, even als vroeger, met te beweren, dat de regering geenszins te veel ambtenaren heeft; dat de pensioenen niet te talrijk en te hoog zijn; dat de traktementen niet zijn opgevoerd tot eene hoogte, die in geene verhouding staat tot de hulpmiddelen van het land. Maar het volk weet te doorzien en te oordeelen; het zal weinig geloof hechten aan zoodanige verklaringen; want het gevoelt slechts al te wel, dat het wordt opgeofferd ten voordeele van een klein aantal begunstigde lieden."

Mengelwerk.

Parijsche Godshuizen en liefdadige Gestichten.

Toen MERCIER in zijne *Tableaux de Paris* het wonderbaarlijke hoofdstuk van het jongste gerigt ter neer stelde, waarin hij den Eeuwigen Vader aan alle menschen genade doet schenken en er slechts eenen enkelen verdoemen laat, namelijk eenen opzigter van het hospitaal, vond deze uitval van den menschenhater zijnen grond in de afschuwelijke zorgeloosheid en in de tallooze misbruiken, welke het medelijden en de barmhartigheid ten dien tijde verderfelijk en doodelijk maakten. Thans zou de bekende beschrijver van Parijs het in zijn werk doorschappen, wanneer hij zegt: »Het is een treurig uiterste, als iemand »geene andere wijkplaats overblijft, dan onze hospitalen, deze logenachtige ongeneesbare gestichten, waar »den arme een honderdmaal ijsselijker dood wacht, »dan als hij alleen, aan zich zelven en de natuur »overgelaten, op zijn vlieringje sterft!"

Zag MERCIER thans de wijkplaats, waar, onder de bescherming van den heiligen VINCENT DE PAULA, de verlatene kinderen opgenomen worden en als 't ware ouders en betrekkingen wedervinden, — zeker zou hij nog lang met hartverkwikkende vreugde terugdenken aan de zaal van het vondelinghuis, *la crèche* genaamd, en boven welks deur in het Fransch geschreven staat: [illegible] kinderkens tot mij komen!" Met een waar genoegen heb ik hier de inrigting voor de zoogenaamde vondelingen, van het *Hospice d'allaitement des enfans trouvés*, gezien, dat thans uit het [illegible] vondelinghuis der *cité*, over *Nôtre-Dame* in het voormalige nonnenklooster van *Port-Royal* in de *rue* [illegible] naar eene vrije, oneindig beter daartoe gelegene [illegible] voorstad *Saint-Jacques* verlegd is. Ik had in dit weldadig gesticht eene orde en geregeldheid gevonden, die mij werkelijk verbaasd en getroffen had. De grootste zindelijkheid en reinheid blinkt uit in al de zalen, en ik kan zeer goed begrijpen, dat in Parijs, door elkander gerekend, elk jaar ongeveer 10 tot 12,000 moeders het van zich kunnen verkrijgen, hunne pas geborenen aan de waarlijk moederlijke verpleging en zorg der zusters van barmhartigheid in dit gesticht over te laten. Men moet tegenwoordig zijn, wanneer een nieuwe vondeling wordt opgenomen, om zich te kunnen voorstellen, met welk eene oneindige teederheid hij ontvangen, getroeteld, geliefkoosd, beklaagd en met medelijden bejegend wordt. De voortreffelijke regentes van dit gesticht is eene meer dan zestig-jarige matrone, die voor ons niet alle, slechts aan oude Fransche dames eigene hoffelijkheid, en zoo als ik het, zonder het woord te ontheiligen, stoutweg durf noemen, beminnelijkheid, de eer van haar instituut ophield. Met waarlijk jeugdige geestdrift bezorgt zij alles, wat de kinderen betreft, en moet door al hare onderhoorigen bemind en geacht worden. Daar zij de kamers der voormalige abdis bewoont, zoo noemden wij haar schertsend *Madame l'Abbesse*, en verkregen, na eenige pligtplegingen en na eene vlugtige toespeling op onze goede aanbevelingen, de niet aan iedereen verleende gunst, haar zoogenaamd heiligdom, het voormalig *dortoir*, te zien, waar thans verscheidene honderde minnen met de zuigende kinderen wonen. Men [illegible] hier van alle mogelijke klassen, bejaarde en zeer jonge, afschuwelijk leelijke en waarlijk schoone meisjes, geheel zwarte en mulatten gezigten. Verscheidene hadden twee kinderen aan de borst, en de meeste bewezen deze dienst reeds sints jaren. Wanneer de regentes eenige wegens derzelver meerdere verdiensten prees, zoo waren zij natuurlijk van die soort, welke men in de stukken der Hollandsche en Zwitsersche schilderschool pleegt te schatten, zoo als ik dan ook daarvan dezelfde uitdrukkingen gehoord heb: *si vous voulez vous instruire messieurs, il faut que je vous parle clairement*, zeide onze diensvaardige leidsvrouw, en deelde ons derhalve menige natuurlijke, maar ook zeer nuttige opmerking mede. De minnen worden met alle mogelijke voorzorg gekozen en staan onder streng opzigt. Zij mogen niet uit het vondelinghuis gaan en moeten door bijwerk in hun eigen onderhoud voorzien, waartoe hun eenige ruwe stoffen geleverd worden; zij trekken daarenboven maandelijks 15 tot 20 franken. Ook hier was alles zeer netjes en zindelijk. In eenige vertrekkken, naast dat der regentes, lagen de sints drie dagen gebragte kinderen in wiegen, ongeveer 20 in getal, en die hier zoo lang verpleegd worden, tot dat men ze op het land of ergens anders besteden kan. Eenige dezer arme schepseltjes droegen maar al te duidelijke sporen van den jammerlijken toestand, waarin zij voor de zonden hunner moeders moesten boeten. Anderen, daarentegen, schenen zeer gezonde kinderen te zijn, en lagen rustig te slapen. De ziekelijke worden in het huis gehouden, en slechts gezonde op het land in de kost gedaan, waartoe genoeg menschen gevonden worden, daar maandelijks voor zulk een voedsterkind 20 franken betaald worden. Het bestuur heeft bijzondere personen, zoogenaamde *meneurs*, in dienst, die in de departementen minnen gaan oploopen en naar Parijs brengen, om vondelingen af te halen. Bij het weggaan wordt de grootste voorzorg in acht genomen; want elke vondeling wordt te regt als een legaat aangezien, daar deszelfs ouders het vroeger of later weder tot zich kunnen nemen; men moet daarom maatregelen nemen ten einde verwisselingen te voorkomen. Elke vondeling krijgt een zijden snoer om den hals gebonden, dat noch over het hoofd, noch over de schouders geschoven kan worden en waaraan eene met den stempel van het hospitaal gekenteekende medalje vast is, op welke al de kleine bijzonderheden vermeld zijn, aan welke het kind weder te herkennen is. Nadat het onschuldig schepsel door woorden en geschenken der min op het nadrukkelijkst aanbevolen is, gaat het met verscheidene andere naar la Brie of Beduee en doet de reis naar zijne nieuwe verblijfplaats in een opzettelijk tot dat einde uitgevonden en zeer eigenaardig vervaardigd wagentje, dat bij elken schok het kleine schepsel wiegt, terwijl het manden kinderbedje heen en weer schommelt.

Een jaar of wat daarna wordt de jongeling op eene pachthoeve gedaan en tot landman opgeleid, of bij eenen handwerksman in de leer gedaan, of in eene fabrijk gebragt; als vondeling blijft hij zoo lang onder het opper-toezigt van het bestuur der hospitalen, totdat hij mondig of zijn eigen meester wordt; echter verlangt zijne aangenomene familie van hem, dat hij zich niet zonder hare toestemming in den echt begeve en bij het bestuur der hospitalen, dat bij hem de plaats van ouders vervuld heeft, om bewilliging vrage. Er bestaat nog geen voorbeeld van, dat een vondeling dit voorschrift overtreden en niet bij het bestuur der godshuizen de toestemming tot zijn huwelijk verzocht heeft.

Volgens de verzekering der opper-regentes moet thans de sterfte onder de kinderen, met vroegere tijden vergeleken, zeer gering zijn. In de eigenlijke verpleging der kinderen heb ik verder niets bijzonders opgemerkt. Twee tot drieërlei poeders voor kinderen maken al de artsenijen uit, met welke de hier aangestelde geneesheeren de gewone kinderziekten genezen. Vroeger werden jaarlijks 10 tot 12,000 kinderen ingebragt; maar nadat sints eenige jaren de vroeger in gebruik zijnde draaibak, in welke eertijds de brengers de kinderen ongezien nederlegden, afgeschaft, en verscheidene formaliteiten wegens het opnemen voorgeschreven zijn, is het getal afgenomen, en men kan thans op slechts ongeveer 5 tot 7000 kinderen 's jaars rekenen. Daarentegen worden, naar men staande houdt en met statistieke tafelen aanwijst, thans meer kinderen dan te voren in de Seine gevonden en vermoord. Te voren was het niet zeldzaam, dat de moeders eenige uren na het afgeven van haar kind kwamen en zich als minnen aanboden, en ook, wanneer zij de noodige vereischten hadden, werden aangenomen. Zoo gebeurde het dikwijls, dat moeders hare eigene kinderen zoogden en nog geld daarenboven verdienden. Ook de kinderen van behoeftige moeders, die in de *maternité* en andere kraamhuizen bevallen, worden hier opgenomen, en dagelijks tegen den middag een tamelijk getal afgeleverd. De moeders van deze laatsten mogen hare kinderen in het vondelinghuis zelve zogen, en worden gedurende dien tijd, kosteloos verzorgd en verpleegd, wanneer zij op zich nemen, te gelijk met haren zuigeling eenen armen vondeling op te kweeken.

Alles te zamen genomen, zijn er 200 wiegen en 150 slaapplaatsen voor minnen. De kinderen worden dadelijk na de ontvangst gedoopt, wat ten tijde, dat elke *fille de joye* als Godin der Rede op het altaar stond, uitdrukkelijk verboden was. De voormalige klooster-kerk dient, als vroeger, voor de godsdienst en bevat een tamelijk goed marmeren beeld van den zaligen VINCENT DE PAUL, als eersten stichter der vondelinghuizen; dit beeld stond weleer in de kerk van het voormalig vondelinghuis.

Er zijn verscheidene zeer groote weeshuizen van jongens en meisjes in Parijs, die een groot aantal kinderen bevatten, welke allen tot op [illegible] opgevoed en tot een bedrijf opgeleid worden. [illegible] grootste weeshuis is dat *de la pitié*, vlak over den grooten plantentuin. Naar men zegt, moeten er over de 3000 jongens in zijn; men leert hen lezen, schrijven en een ambacht. Het *Hospice des orphelins*, in de voorstad Saint-Antoine, geeft kost, kleeding en onderhoud aan 7- tot 800 weezen, jongens en meisjes, die in afzonderlijke gebouwen onderwezen en opgevoed worden van kind af aan, tot zij [illegible] geleerd hebben.

Aan de weeshuizen sluiten zich de vrijscholen aan, in welke de kinderen voor niet in het lezen, schrijven ander werk onderwezen [illegible] genaamde *écoles de charité*, van welke er eene is in ieder kerspel. Zij staan onder de leiding der *Frères Ignorantins*. Behalve deze zijn er nog 12 tot 14 *communautés* van Augustijner-zusters, zusters van de orde der heilige MARTHA, van den heiligen VINCENT DE PAUL, *de la charité*, *de la sagesse* en andere orden, welke de kinderen van beiderlei geslacht in de bovengenoemde zaken onderwijzen, en dit, met het bezoeken van kranken, tot hunne [illegible] bestemming maken. Wanneer Parijs [illegible] waar, zoo van weelde als van dagelijksche behoefte, zoo goedkoop levert, is het ten deele aan deze instituten te danken, die duizenden van meisjes en jongens met borduren, het maken van [illegible], polijsten, weven enz. bezig houden, alles voor een gering werkloon.

Deze zusterschappen zijn de weldoensters der zieken, armen, weduwen en weezen van Parijs. Elk der grootere zoowel als der kleinere godshuizen wordt door haar verzorgd; en haar geduld, zachtaardigheid, ijver en waakzaamheid verwerven haar [illegible] algemeenen eerbied en de liefde der inwoners van [illegible] Hare instelling, eene der schoonste edelgesteenten in de tiare heeft zich, met geringe wijzigingen, door de vernielings-zieke tijden der omwenteling staande gehouden.

Gestichten, om ongeneeslijke ligchaamsgebreken te verplegen, zijn er meer dan een te Parijs; de meest bekende daaronder zijn de doofstommen-instituten en die voor blindgeborenen.

Een gesticht der weldadigste [illegible], de hier bestaande doofstommen-school, gestigt door den beroemden abt DE L'EPÉE. Er zullen zich ongeveer 100 tot 120 kweekelingen in het instituut [illegible] onder dit getal zijn — is verzoek de dames, er wel op te letten — slechts 12 vrouwelijke stommen. Welgestelden betalen een matig kostgeld, en voor de armen betaalt de staat. Een hoofd-onderwijzer met een adjunct, vier onderwijzers en twee meesteressen geven onderwijs. Allen vervullen [illegible] eindig beloonend bedrijf, met veel menschlievendheid met liefde en geduld jegens hunne kweekelingen, welke, naar het voorschrift, 5 jaren in het instituut blijven. Onder het personeel der meesters zijn zelfs eenige doofstomme leerlingen, die bijzonder geschikt zijn om aan de pas aangekomenen de eerste begrippen aan het verstand te brengen, daar zij bij ondervinding best weten, hoe deze [illegible] zelven het eerst ontwikkeld hebben. Behalve het schoolonderwijs en het machinale afrigten op de teeken-spraak, worden, om aan de doofstom geborenen hun toekomstig bestaan te verzekeren, onderscheidene handwerken, als het schrijnwerken, het [illegible] slotenmakers-, kunstdraaijers-, schoen- [illegible] handwerk geleerd. Eenige voormalige kweekelingen zijn ook in handelshuizen aangesteld, waar zij, onder anderen, de correspondentie in drie talen voeren.

Ik zag het instituut bij gelegenheid van eene der wekelijksche oefeningen. Gedurende dezelve zat voor den leerstoel van den directeur eene rij kweekelingen, die zich met hunne teeken-spraak, zonder lemand te

storen, zeer levendig onderhielden. Men moet zelf zulk eene inrigting gezien hebben, om de treffende aandoening en de innige deelneming aan het, door verzorging en onderwijs verzachte, bittere lot dezer belangwekkende ongelukkigen te ondervinden, dat mij gedurende die twee uren in hun midden vervulde. Even weinig als dit gevoel heb ik het vermogen hier het plan en de methode van het moeitevolle onderwijs mede te deelen, en den geheimen loop der onder elkander zeer onderscheidene ontwikkeling der inwendige vermogens van deze menschen te volgen. Slechts van de zigtbare werking van het onderwijs op enkele derzelven in den voortgang hunner begrippen en gewaarwordingen en in de verkregene vaardigheid, van welke ik getuige was, breng ik hier eenige trekken bij. Bovenal was een tienjarige knaap merkwaardig, daar hij slechts sints 17 maanden onderwijs genoot. Met al de levendigheid van een op het volmaaktst georganiseerd kind vat deze doofstomme de hem door teekens en gebaarden of geschrift medegedeelde denkbeelden, en geeft den onderwijzer [illegible] zijne antwoorden even zoo vlug als calligraphisch geschreven. Men kan het niet genoeg bewonderen, hoe ver men het hier in de teekenspraak gebragt heeft. Men dicteert daarmede den geoefenden onderen doofstomme de meest afgetrokkene [illegible] met zooveel juistheid en vlugheid, dat zij snel voortschrijven, zonder zelfs het geringste verkeerd te verstaan of een bijwoord over te slaan. Hoe belangrijk echter het openlijk onderzoek was, zoo zoude het toch nog oneindig belangrijker voor mij geweest zijn, indien men aan de toehoorders den aard en de wijze wijdloopiger [illegible] hoe men aan de doofstommen de noodigste begrippen aan het verstand brengt, om hun tot het kennen der letters en tot lezen en schrijven geschikt te maken. Want is men eens zóó ver met hen gekomen, zoo is men de ook grootste moeijelijkheden te boven. De geheele inrigting van dit instituut, de zorgvuldigheid, met welke het bestuurd wordt, de vlijt der onderwijzers, — alles is voorbeeldig.

Het *Hospice des Quinze-Vingt* werd door LODEWIJK *den Heilige* voor 300 blinde bedelaars gesticht; thans haalt het 600 armen van deze soort, die, indien zij weduwenaars of ongehuwd zijn, dagelijks 24, indien zij eene vrouw hebben 30, en voor elk kind 2 *sous* [illegible] bekomen, tot dat de laatste 16 jaren bereikt hebben. De kinderen moeten een handwerk leeren en gaan dan uit het godshuis. Men ziet hier eenige voor dit gesticht zeer gepaste inrigtingen, gedeeltelijk om aan de blinden het door het huis wandelen ligter te maken, gedeeltelijk om hen wat te verdienen te geven, en de meeste inzonderheid den tijd te verdrijven. Eenigen van hen kunnen den weg zoo goed vinden, dat zij in de stad wandelen en boodschappen doen kunnen; anderen verrigten met veel [illegible]heid den eenen of anderen arbeid. Dit alles wordt [illegible] echter nog veel verder gedreven in het *Institut des jeunes aveugles*. Zekere heer HAUY is er stichter van. Deze begon zijn onderwijs in jaar 1784, toen LODEWIJK XVI hem een gebouw in de straat Saint-Denis voor deze menschlievende instelling liet aanwijzen, welke hij toenmaals met eene uitgave van 50,000 [illegible] van zijn eigen vermogen oprigtte. Ongestoord [illegible] moeijelijk, maar weldadig bedrijf, — het onderwijs van 100 blinden. Men weet, dat blinden het gemis van het gezigt door dat van het gevoel [illegible] vergoeden. Op deze waarneming bouwde hij zijn onderwijs, en zijne kweekelingen leerden met de vingers spellen en noten lezen. Hij liet namelijk, opgewerkte alfabets en noten maken. De vinger van [illegible] opgelegd, het bevoelde den vorm van [illegible] letterteeken met zijne punten en haken, en daarbij [illegible] hoe het klank luidde; zoo leerde het spellen en weldra lezen. Doch het was niet genoeg, dat de kinderen leerden lezen, — zij moesten ook boeken hebben om te lezen; daartoe moest men opgewerkten druk hebben. De werkzame en vindingrijke stichter en opzigter bragt dus eene boekdrukkerij voor hen tot stand, die door blinden bediend en door medelijdende weldoeners [illegible] aan den gang gehouden werd. Haar opbrengst diende tot onderhoud van het instituut; andere blinden arbeidden in katoen-drukkerijen, enz. Het was eene even onverwachte als krenkende slag voor HAUY, dit instituut door de revolutie in de [illegible] opgeheven, de blindenschool uit hare woning [illegible] en bij het blinden-godshuis der *Quinze-Vingt* ingedeeld te zien. De boekdrukkerij en dergelijke bronnen van onderhoud werden als zoodanig opgeheven en HAUY met de ondermeesters en scholieren aan de administratie van het godshuis geheel onderschikt gemaakt. In zijn eigen huis, in de straat *Simon-le-Franc*, zette nu de edelmoedige menschenvriend het instituut afwisselend met 80 blinde kweekelingen voort. Na HAUY's dood nam de staat het onderhoud van dit instituut over en wees in 1815 een afzonderlijk gebouw daarvoor aan. In dit huis van opvoeding ontvangen de blinden onderwijs in het lezen, schrijven, rekenen, in de noodigste wetenschappelijke takken van kennis, in onderscheidene handwerken, weven, spinnen, borduren, enz. Met zorgvuldige opmerkzaamheid verrigten hunne zappe handen de dienst der oogen. Het fijne gevoel hunner vinger-toppen neemt de plaats in van het ontbrekend orgaan en leidt al hunne bewegingen.

Zij betasten met vlugge behendigheid de vlakken, op welke zich de onderwerpen van het onderwijs, letters, lijnen, noten en omtrekken bevinden; deze zijn door middel eener eigene drukkerij op het dikke papier, eenige lijnen hoog op den achterkant, uitgeperst. De blinde legt de linkerhand op de als *haut-relief* opgewerkte regels, strijkt met de vinger-toppen der regterhand er over heen, gaat vervolgens met beide handen tot den volgenden regel over, en spreekt dan, als iemand, die langzaam leest, de woorden achter elkander uit. Hun lezen gaat naar verhouding tamelijk snel, hoewel zij steeds bij elk woord ophouden en de letters van het volgende betasten moeten, om het uit te spreken. Hun rekenen leeren zij op dezelfde wijze en eenige andere kweekelingen telden op en deelden met ongeloofelijke vlugheid. Maar toch blijft die kunst altijd bezwaarlijk voor hen, omdat zij zelfs de geringste fout niet weder goed kunnen maken, maar steeds weder van voren af aan moeten beginnen. Hun onderwijzer verzekerde mij, dat zij nog veel zekerder en sneller uit het hoofd rekenden dan met hunne opgewerkte cijfers, en dat is niet vreemd. Wat zij van de muzijk weten, is natuurlijk van buiten geleerd naar dezelfde methode; hoewel zij dan ook de opgewerkte noten door den vinger weten te noemen en hunnen toon met de instrumenten terug te geven, ook de muzijkteekens, pauzen enz. kennen en geheele sonaten, concerten, enz. met evenveel juistheid als uitdrukking voordragen.

(Vervolg hierna.)

Marktprijzen.

NIJMEGEN, 13 Februarij 1843.

Tarwe vond heden weinig kooplust, zoo dat het gepasseerde zich hoofdzakelijk bepaalde tot de stedelijke behoefte. Men heeft besteed voor *Hooglandsche* ƒ 9.10 à ƒ 9.50; voor *Cleefsche* en *Inlandsche* ƒ 8 à ƒ 9, afwijkende en *Oude* sporten ƒ 7 à ƒ 7.50. — *Rogge* ging bij het begin der markt van ƒ 7.40 à ƒ 7.70 vlug af; later echter vermeerderde de aanvoer uit het Noordbrabandsche en de posten houders, die verkoopen wilden, tot ƒ 7.25 à ƒ 7.50 [illegible] voor weinig ter veil en zonder prijsverandering; *Winter* ƒ 4.75 à ƒ 5.25; *Zomer* ƒ 4.30 à ƒ 4.60. — *Boekweit* ging voor ƒ 6.30 à ƒ 6.50 goed af. — [illegible] aanplant voor ƒ 2 à ƒ 2.75. — *Kluiboter* [illegible] à ƒ 20 per 50 ponden, naar kwaliteit.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 14 Feb. 2 El 9 Palm 0 Duim, gev. 0 Duim, ger. 10 D.

Prijs-Courant der Effecten.

MAANDAG 13 FEBRUARI.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten 4½ u.
NEDERL. Werk. Schuld à 2½ pC.	54[illegible]	[illegible]	54[illegible]
Dito Dito » 5 »	102[illegible]	10[illegible]	
Amortisatie-Syndicaat. » 4½ »	96[illegible]	[illegible]	96[illegible]
Dito Dito » 3½ »	80[illegible]	80[illegible]	
Handelmaatschappij . . » 4½ »	129[illegible]	130	129[illegible]
Nieuwe Dito . . » 4½ »	103[illegible]		
Dito Dito 1837 . » 4½ »			
Oostindische Leening . » 5 »	100[illegible]	100[illegible]	
Spoorweg Haarlem . . . » »			
Ned. Rijn Spoorweg . » 4½ »			
FRANKR. Inschrijv. G. B. » 3 »			
SPANJE. Leening *Ardoins* » 5 »	18	18[illegible]	18[illegible]
Dito onbep. stukk. . . . » 5 »	16[illegible]		
PORTUGAL. Oblig. te Lond. » 2½ »	39	39[illegible]	39[illegible]
RUSL. *H. & C.* 1798, 1816. » 5 »	106[illegible]	107	
Dito 1828, 1829 . . . » 5 »			
Dito 1831, 1833 . . . » 5 »	99		
Oblig. bij *Hope* . . . . » 4 »	89[illegible]	89[illegible]	
OOSTENR. Aand. à fl. 100. » ƒ »			
Dito à fl. 250 . . . . » »			
Metaliek . . . . » 5 »			
Dito . . . . » 2½ »	58[illegible]	58[illegible]	
BRAZILIË Dito Dito » 5 »	77[illegible]		

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.